

gjari, ker v zboru ni Avstrije, dokler ni 85 magjarskih poslancov tukaj, in da se Poljakom pravica skaže in prežene sanjarija panslavistom. Groholovski, poljski poslanec iz Galicije, ne zaupa nič dunajski pogodbi zastran Poljskega od leta 1815; z osvobodnim malim kosom se ne pomaga poljskemu kraljestvu; če Poljsko obupa se rešiti, se bo vrglo panslavizmu v naročje in nobena moč ga ne bo mógla potem vstaviti. Dr. Pražak opominja, naj se državni ožji zbor ne spušča v postave, ki zadevajo celo Avstrijo; odbija pošast panslavizma in priporoča zmernost posebno tistim, ki imajo moč v rokah. Ko je dr. Giskra tako razžaljivo govoril o „cepčevskem ropotu, ki je prazno slamo v prvem zboru mlatil“, da ga je predsednik sam svaril, so govorili še drugi poslanci, pa oglasil se je tudi dr. Toman. Dr. Toman, čeravno izprva nikakor ni mislil besede poprijeti o adresi, se vendar ni mogel zdržati, da ne bi zavrnil natolcevanja in obrekovanja zastran panslavizma, katero je že dan popred tudi dr. Pražak zavrnil. Govoril je o tej zadevi dr. Toman tako-le: „Ako premislimo govore, ki smo jih slišali v tej slavni zbornici Poljakom in Nemcom na prid, morali bi misliti, da v veliki Avstrii ni nobenega družega naroda in nobenega človeka, ki bi, če tudi samec kakor jez na tej klopi, glas svoj povzdignil tudi za druge narode avstrijske. Le prisiljen tedaj po nekterih opazkah moram besedo poprijeti za svoj narod, ki je vsigdar zvest ostal Avstrii. Že včeraj smo slišali, da neki gosp. govornik, ko je trdil, da Avstrija je nemška, je opiral se na besede našega presvitlega cesarja in gospoda, ko je ob priliki shoda pravoslavcev med drugim rekel: „Jez sem pred vsem Avstrijan, pa odločno nemšk.“ Dobro, gospôda moja! ako se Vi primete teh besed Njih Veličanstva, smem se jih v prid slovanskega naroda tudi jez prijeti, kajti cesar sam je rekel, da pred vsem je Avstrijan. To je beseda za me in za vse zastopnike Slovanov, za katere včeraj niste družega imeli, kakor le posrednje in neposrednje natolcevanje vseslovanstva (panslavizma). Že včeraj bi se bil ustavil tem napadkom, ako bi ne bil častiti gosp. Pražak te pošasti potrl, pa vendar danes napol vladni časniki pišejo, da je zagovarjal panslavizem! Gospôda moja! če to je panslavizem, da rojen Slovan, oziraje se na nemilo prihodnost in gledé na poklic prihodnosti, se za to poteguje, da slovanski narod doseže omiko kakor vsak drug narod in da mu vlada dá pomočkov za to, — če to je panslavizem, da z ljubeznijo se oziramo na svoje brate v Avstrii in zunaj Avstrije, na njih postopanje v omiki, na njih slovstvo in jezik, da z njega pomočjo olikamo in bogatimo svojega, — če to, gospôda, je panslavizem, tedaj sem tudi jez, da odkritosrčno rečem, panslavist. Al ti panslavisti ne napadajo Avstrije; ta panslavizem hoče le krepiti posamne dele Avstrije, da se povzdignejo na višo stopnjo znanstva in moči duševne. Ta panslavizem, gospôda moja, nima nikakoršnega nevarnega, nikakoršnega političnega programa, — ta panslavizem nima ne ene misli, ktera bi rušila Avstrijo in meje njene! — Govorjeno pa je bilo, gospôda, da o nemških zadevah Vi svoj program ali svoje silno poželjenje le odlagate, ker bi ne bilo pametno in sprevidno, ga že zdaj razložiti. Mi iz sprevidnosti nočemo nič zamolčati; mi se odkritosrčno priznavamo poštene Avstrijance, ker vemo, da v Avstrii imamo dosti pripomočkov za omiko, ako se le vlada ravna po postavi ravnopravnosti. Če Vas, gospôda, tako vleče na Nemško, in če pravite, da vsi avstrijski narodi tišijo na Nemško, Vam moram naravnost reči, da mi nočemo biti Nemci, in če vsled starejših državnih pogodb tudi spadamo v nemško zvezo,

da si vendar ne želimo tistega časa, v katerem se nemški svet razprostira do jadranskega morja, in Germanija Avstrija tako na svoje prsi pritiska, da jo zaduši. Mi imamo Avstrijo in od nje zahtevamo svoje pravice. Cesar si nismo še pridobili, pridobili si bomo s stanovitnostjo, čeravno se moramo dandanašnji še boriti z nenaravno velikansko večino. Gospôda! lejte, kako so te klopí prazne; al vendar je večina naroda za nami (oho! na levici); v celem pismu, ki ima do Nj. Veličanstva iti, ni besedice ne za nas, ne za naše želje, ne za našo ravnopravnost; našim bratom na Poljskem pa se je veliko sočutja razodelo — to je prav; tudi jez čutim tako — in celó o nemških zadevah se je predložil dostavek, kakor da bi le po tem hrepeneli, da smo z Nemčijo v najožji in najtesnej zvezi. Pismo naše pride v malo dneh pred prestol cesarski; al pismo to pride tudi v roke narodom evropejskim in narodom nenemškim; pomislite, da se v njem ni merilo vsem avstrijskim narodom z enako mero, in da v govorih tukajšnjih ni bilo za Slované druge besede kakor le panslavizem! — Jez ne predlagam nobenega dostavka, ker vem, da bi še dostojne podpore ne našel, še manj pa bi se sprejel; al prisiljen sem moral razodeti, kar čuti srce moje“. — Cela osnova zborničnega pisma je ostala; obveljal je le dr. Herbstov dostavek, ki povdarja celoto vsega cesarstva. — Dr. Rieger in še drugih 10 českih poslancev je poslalo pismo državnemu zboru, da ne pridejo v zbornico, dokler si ožji zbor prilastuje pravice občnega zbora. Sklenjeno je bilo, pozvati jih še enkrat v zbor; če ne pridejo v 14 dneh, se imajo napraviti nove volitve. — „Presse“ trdi, da presvitli cesar ne gré v Karlove Vari (toplice česke), kamor je kralj pruski že prišel 18. t. m. — Šolsko svetovavstvo, o katerem se je že toliko govorilo, je ustanovljeno; predsednik zbornice poslancov mu je predsednik; 33 Dunajčanov bo poklicano v to svetovavstvo, zraven teh pa še primerno število družih dežel. Ali bo kaj prida opravilo, bo skušnja še le kazala. — V Schweinbartu ne deleč od Dunaja razsaja goveja kuga; v enem tednu je poginilo 150 krav pa 300 ovac. — C. kr. poštnim uradnikom se bo zboljšala plača. — Po hrvaških in slavonskih škofijah in brž ko ne še tudi drugod v trojedini kraljevini se bode odsihmal vsako leto 5. dne julija sv. maša brala v slovanskem jeziku na čast sv. Cirilu in Metodu. — V Zagrebu so zasledili ponarejene bankovce po 100 gld. — Tristoletnica v spomin, da je bil poslednji vesoljni zbor v Tridentu, se je pričela 26. u. m. Večina katoliških škofov se udeležuje velike svečanosti. — Na Poljskem trpi hud boj še zmiraj. 23. u. m. je nek sprejela ruska vlada pisma angležke, francozke in avstrijske; vès svet čaka, kako šen bo odgovor. Po časnikih angležkih in francozkih se je pred ko ne bati velike vojske. — Cesar Napoleon je večidel premenil svoje ministre; al taka prememba nima posebnega pomena zdaj na Francozkem, ker Napoleon si čisto sam dela svojo politiko.

Loterijne srečke:

V Gradcu)
na Dunaji) 24. junija 1863: **7 14 54 47 4**
1 55 20 22 81

Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji bo 8. julija 1863.

Kursi na Dunaji 30. junja.

5 % metaliki 75 fl. 90 kr. Ažijo srebra 9 fl. 50 kr.
Narodno posojilo 81 fl. 35 kr. Cekini 5 fl. 28 kr.